

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ І ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан І фармацевтичного факультету
доцент Кремзер О.А.
25 листопада 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

Підготовки магістра фармації
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікації професійної «Фармацевт»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Студентської ради Протокол №
07/11
від 25 листопада 2021 р

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні спільної Вченої Ради
фармацевтичних факультетів
Протокол №4
Від 23 листопада 2021 р

1. Загальна інформація про викладачів:

Панасенко Олександр Іванович, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, panasenko.o.i@zsmu.edu.ua

Щербина Роман Олександрович, доктор фармацевтичних наук, доцент кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, shcherbyna.r.o@zsmu.edu.ua

Сафонов Андрій Андрійович, кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, 8safonov@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Інтелектуальна власність» Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредита ECTS (практичних занять – 20, СРС– 70).

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни. Час проведення навчальної дисципліни - 4 семестр. Місце проведення навчальної 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського 26, кафедра природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, ГУК 6й поверх.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: біологія з основами генетики, біологічна фізика з фізичними методами аналізу, фармацевтична та косметична хімія, клінічна фармація та фармацевтична опіка.

Постреквізити: післядипломна освіта за фахом, обладнання парфумерно-косметичного виробництва, стандартизація лікарських засобів, системи якості у фармації.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни - навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» призначена для набування студентом компетенцій:

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК. 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації

ЗК. 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ФК. 10. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптовопосередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних й косметологічних організацій, аргументувати

принципи HR-менеджменту й самоменеджменту, продемонструвати навички лідерства.

ФК. 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН.1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН.2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН.4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових завдань професійної діяльності.

ПРН.6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності

ПРН.12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 24. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик

ПРН 27. Обґрунтовувати технологію та організовувати виробництво лікарських й парфумерно-косметичних засобів на фармацевтичних та парфумерно-косметичних підприємствах та оформлювати технологічну документацію щодо виробництва лікарських й парфумерно-косметичних засобів на фармацевтичних та підприємствах та підприємствах парфумерно-косметичної галузі.

ПРН 32. Визначати основні органолептичні, фізико-хімічні, хімічні та фармако-технологічні показники лікарських й парфумернокосметичних засобів, обґрунтовувати та обирати методи для стандартизації, здійснювати статистичну обробку результатів згідно з вимогами Державної фармакопеї України

5.2 Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність»: є ознайомлення з загальними питаннями винахідницької, патентної і раціоналізаторської діяльності, основами законодавства України з питань інтелектуальної власності та охорони прав на винаходи.

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

- надати знання інтелектуальної власності та її становлення.
- засвоїти поняття права інтелектуальної власності.
- роз'яснити зміст права інтелектуальної власності.
- навчити основам конституції України як основного джерела регулювання права інтелектуальної власності та цивільного кодексу України як джерела регулювання права інтелектуальної власності.
- навчити нормам чинного законодавства України про інтелектуальну власність.
- засвоїти поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.

- роз'яснити ознаки обороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
- засвоїти поняття відкриття як об'єкти права інтелектуальної власності та їх ознаки.
- засвоїти об'єкти відкриттів, прав авторів відкриттів, порядку кваліфікації відкриттів.
- навчити розумінню винаходів та корисних моделей як об'єктів промислової власності.
- навчити поняттям авторського права та сфери його дії.
- надати знання об'єктів, що охороняються авторським правом.
- закріпити розуміння виникнення та здійснення авторського права.

5.4 Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з одного розділу 90 годин / 3 кредита ECTS (практичних занять – 20, СРС–70).

Розділ складається з 10 тем.

Тема 1. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку фармацевтичної галузі.

Тема 2. Правова охорона лікарських засобів в Україні та світі.

Тема 3. Авторське право та суміжні права.

Тема 4. Загальна характеристика об'єктів промислової власності. Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності.

Тема 5. Порядок отримання патентів на винаходи та корисні моделі.

Тема 6. Патентні дослідження. Роль інформації та документації промислової власності у фармації. Експертиза заявки на об'єкт права промислової власності.

Тема 7. Ліцензування і передача майнових прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 8. Міжнародне патентне право.

Тема 9. Економіка інтелектуальної власності.

Тема 10. Залік. Оцінювання теоретичних знань (заключне тестування).

6. План вивчення навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку фармацевтичної галузі.	9	-	2	-	-	7
Тема 2. Правова охорона лікарських засобів в Україні та світі.	9	-	2	-	-	7
Тема 3. Авторське право та суміжні права.	9	-	2	-	-	7
Тема 4. Загальна характеристика об'єктів промислової власності. Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності.	9	-	2	-	-	7
Тема 5. Порядок отримання патентів на винаходи та	9	-	2	-	-	7

корисні моделі.						
Тема 6. Патентні дослідження. Роль інформації та документації промислової власності у фармації. Експертиза заявки на об'єкт права промислової власності.	9	-	2	-	-	7
Тема 7. Ліцензування і передача майнових прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти права інтелектуальної власності.	9	-	2	-	-	7
Тема 8. Міжнародне патентне право.	9	-	2	-	-	7
Тема 9. Економіка інтелектуальної власності.	9	-	2	-	-	7
Тема 10. Залік. Оцінювання теоретичних знань (заклучне тестування).	9		2			7
Усього годин	90	-	20	-	-	70

7. Теми практичних занять

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку фармацевтичної галузі. Виникнення, становлення і розвиток поняття інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Конституція України про право інтелектуальної власності, національна система права інтелектуальної власності в Україні.	2
2	Тема 2. Правова охорона лікарських засобів в Україні та світі. Отримання патентів на лікарські засоби. Правова охорона лікарських засобів	2
3	Тема 3. Авторське право та суміжні права. Авторське право. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторських відносин. Особисті немайнові та майнові права автора. Суміжні права. Суб'єкти суміжних прав.	2
4	Тема 4. Загальна характеристика об'єктів промислової власності. Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності. Загальні положення. Державне регулювання і заохочення інтелектуальної діяльності. Пільги для учасників інтелектуальної діяльності.	2
5	Тема 5. Порядок отримання патентів на винаходи та корисні моделі. Форми інтелектуальної власності. Патенти. Винахід. Корисна модель. Промисловий зразок. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Порядок оформлення та подання заявки на винахід. Склад заявки та опис винаходу. Формула винаходу.	2
6	Тема 6. Патентні дослідження. Роль інформації та документації промислової власності у фармації. Експертиза заявки на об'єкт права промислової власності. Види патентної документації. Нові технології до забезпечення доступу до інформації щодо інтелектуальної власності.	2
7	Тема 7. Ліцензування і передача майнових прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти права інтелектуальної власності. Загальні положення. Авторські договори. Договори у сфері науково-технічної діяльності.	2
8	Тема 8. Міжнародне патентне право. Права власників інтелектуальної власності на патентування за кордоном. Особливості патентного права Великобританії. Особливості патентного права у США. Особливості винахідницького права ФРН. Особливості винахідницького права Франції.	2
9	Тема 9. Економіка інтелектуальної власності.	2

	Інтелектуальна власність – складова інтелектуального капіталу за економічним змістом. Фактори, що характеризують об'єкти права ІВ за ступенем ринкової орієнтації.	
10	Тема 10. Залік. Оцінювання теоретичних знань (заключне тестування).	2
Всього:		20

8. Самостійна робота студентів (СРС)

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку фармацевтичної галузі. Актуальні питання розвитку законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Формування принципів в патентно-законодавчій базі. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному та соціальному розвитку держави.	7
2	Тема 2. Правова охорона лікарських засобів в Україні та світі. Законодавчі ініціативи удосконалення законодавства про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Боротьба з «вічнозеленими» патентами. Паралельний імпорт.	7
3	Тема 3. Авторське право та суміжні права. Захист авторського права і суміжних прав. Поняття промислової власності. Об'єкти промислової власності. Специфіка ОІВ у фармації та медицині.	7
4	Тема 4. Загальна характеристика об'єктів промислової власності. Спеціальне законодавство України у сфері промислової власності. Поняття «інновація». Класифікація інновацій. Формування і етапи реалізації інноваційного проекту . Стан інноваційного розвитку медичної галузі.	7
5	Тема 5. Порядок отримання патентів на винаходи та корисні моделі. Знаки для товарів і послуг. Функції товарного знаку. Реєстрація торговельної марки на лікарський засіб. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Правова охорона комерційної таємниці.	7
6	Тема 6. Патентні дослідження. Роль інформації та документації промислової власності у фармації. Експертиза заявки на об'єкт права промислової власності. Міжнародна патентна класифікація. Проведення патентного пошуку. Патентна чистота ОІВ.	7
7	Тема 7. Ліцензування і передача майнових прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти права інтелектуальної власності. Договори на використання об'єктів промислової власності. Види ліцензій щодо до перерозподіл прав на інтелектуальну власність.	7
8	Тема 8. Міжнародне патентне право. Особливості патентного права Швейцарії. Особливості патентного права Японії. Порядок патентування за кордоном. Системи побудови опису винаходи для патентування за кордоном. Система побудови формули винаходи для патентування за кордоном.	7
9	Тема 9. Економіка інтелектуальної власності. Оцінка вартості інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність в господарській діяльності. Механізм комерціалізації інтелектуальної власності.	7
10	Тема 10. Залік. Оцінювання теоретичних знань (заключне тестування).	7
Всього:		70

9. Список основної та додаткової літератури

Основна:

1. Патентознавство. (навчальний посібник) / О. І. Пансенко, Є. Г. Книш, В. П. Буряк та ін.- Запоріжжя, 2014 – 479 с.
2. Патентознавство. (конспект лекцій) / О. І. Пансенко, Є. Г. Книш, В. П. Буряк та ін.- Запоріжжя, 2020 – 172 с.
3. Вакалюк ПІ, Короп ІВ, Чурпій ІК. Твори літератури, науки і мистецтва. Процедура отримання державної правової охорони та управління правами: методичні рекомендації для викладачів, аспірантів та студентів. Івано Франківський національний медичний університет, 2018: 28 с. 2.
4. Мелентьєв ОБ. Основи патентознавства та раціоналізації: навчально-методичний посібник. Умань: АЛІМІ, 2016. 160 с.
5. Конституція (Основний Закон) України. - К., 1996
6. Цивільний кодекс України. -К., 2003.
7. Закон України «Про власність» від 07.02.91р. №697-12 з наступними змінами і доповненнями.
8. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від р. № 3687-ХІІ у редакції від 01.06.2000 р.
9. Закони «Про правову охорону об'єктів промислової власності в Україні». К., 1994. - 121 с.
10. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.93р. №3689-ХІІ.
11. Закон України “Про інформацію”: Затв. 02.10.92 р. // Відомості Верховної Ради. -1992. - № 48. - С.650.
12. Закон України “Про науково-технічну інформацію”: Введ. в дію 25.06.93 р.// Інновація. - 1993. - №15 - 16. - С. 2 - 3.
13. Закон України «Про підприємництво» від 26.02.91р. №785-12.
14. 10. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах»: чинний з 05.07.94 р. // Закон і бізнес. - 1997. - № 5(132). - 29 січня.
15. Наказ Міністерства освіти і науки України №22 від 22 січня 2001 р. «Про затвердження складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» (зі змінами, внесеними згідно з Наказами МОН №154 від 26 лютого 2004 р., №223 від 14 квітня 2005 р.)// Зареєстровано в Міністерстві юстиції України за №173/5364 від 27 лютого 2001 р.

Допоміжна:

16. Ніколайчук ЛГ, Демидчук ЛБ. Патентознавство: навчальний посібник. Укладачі: Львів: ЛІКА. 2015. 172 с.
17. Інженерна творчість і патентознавство: підручник / Л.Н. Ширін, В.О. Салов, О.В. Денищенко, С.Є. Барташевський, Є.А. Коровяка, В.О. Расцветаєв ; Нац. техн. унт «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 300 с.
18. Патентознавство: навчальний посібник/ [укл.: Л.Г. Ніколайчук, Л.Б. Демидчук]. - Львів: Видавництво ЛІКА, 2015. - 172 с

10. Контроль і оцінка результатів навчання.

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю:

- ✓ тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- ✓ усне опитування;
- ✓ усна співбесіда.

Види контролю:

✓ Попередній (вхідний) контроль - є засобом виявлення початкового рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу.

✓ Поточний контроль - здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми.

✓ Підсумковий контроль - здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційний залік

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

"ВІДМІННО" - студент глибоко і міцно опанував програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його висловлює. У відповіді тісно ув'язує теорію з практикою, вільно аналізує результати досліджень, розв'язує ситуаційні задачі підвищеної складності; добре знайомий з основною літературою з неорганічної хімії токсикологічної хімії; ув'язує теоретичні аспекти дисципліни з задачами практичної діяльності.

Студент володіє автоматизованими методами тестування і дає правильні відповіді на 90% і більше відсотків запитань.

"ДОБРЕ"- студент твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті його висловлює; не допускає суттєвих неточностей в відповіді на питання; правильно використовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і задач; володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання; уміє розв'язувати легкі і середньої важкості ситуаційні задачі; володіє методами лабораторних досліджень і НДРС в об'ємі, який перевершує обов'язковий мінімум; уміє використовувати нормативну, довідкову та наукову літературу для рішення професійних задач. Студент володіє автоматизованим методом тестування і дає правильні відповіді на 80-89% запитань.

"ЗАДОВІЛЬНО" - студент володіє тільки основним матеріалом не проводячи його деталізації; допускає неточності, недостатньо вірно формулює положення, порушує послідовність висловлювання програмного матеріалу. Студент здатний вирішувати лише легкі питання, володіє тільки обов'язковим мінімумом методів досліджень.

Студент володіє автоматизованим методом тестування, дає правильні відповіді на 60-79% запитань.

"НЕЗАДОВІЛЬНО" - студент не знає значної частини програмного матеріалу; допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує практичну роботу. Студент при автоматизованому тестуванні дає відповіді менше ніж на 60% запитань.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять в розділі. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів за ECTS

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу (СНТ, публікації та ін.) – не більше 10 балів.

Конкретна кількість балів за індивідуальну роботу визначається і залежить від рівня, на якому вона виконана (кафедральний, університетський, регіональний, або державний тощо). Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради факультету додають до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ЗВО МОЗ України та інше. В жодному разі кількість балів за поточну успішність не може перевищувати 120 балів, крім дисциплін, формою контролю яких є залік, а максимальна кількість балів становить 200 балів. В даному випадку підсумковий контрольне проводиться, а розрахунок балів здійснюється за формулою: $CA(\text{середня арифметична}) : (5:200)$. Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік, базується виключно на результатах оцінювання поточної діяльності та

виражається за двобальною шкалою: « зараховано» або «не зараховано» Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність не менше 110 балів.¹² Форми підсумкового контролю успішності навчання–диференційний залік або іспит. Підсумковий контроль з розділу дисципліни проводиться по завершенні вивчення всіх тем розділу на останньому контрольному занятті семестру. Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного розділу(залікового кредиту) -200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю -80 балів (40%).До підсумкового контролю допускають студентів, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Іспит – форма підсумкового контролю знань та умінь з завершеної дисципліни. Складається з тестової частини (30%) та усної співбесіди з екзаменатором (70%)

Підсумковий контроль дисципліни у формі іспиту проводиться виключно в період екзаменаційної сесії згідно з графіком, що розробляється та доводиться до відома науково-педагогічних працівників кафедри та студентів не пізніше, ніж за місяць до її початку. Кінцева оцінка з завершеної дисципліни включає 50% оцінювання поточної успішності та 50% іспиту. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінювання дисципліни: Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна.

Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом. Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають пройти повторне навчання з відповідного розділу. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за чотирибальною шкалою

Кількість балів	Оцінка за чотирибальною шкалою
170-200	Відмінно
140-169,99	Добре
110-139,99	Задовільно
Менше 110	Незадовільно

Студенти, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

11. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації